

ÚSTR a Muzeum Policie ČR pořádají konferenci k 80. výročí vzniku Sboru národní bezpečnosti

Společná tisková zpráva Ústavu pro studium totalitních režimů a Muzea Policie ČR ze dne 9. 9. 2025

15. září 2025

Muzeum Policie ČR, Ke Karlovu 1, Praha 2

Ústav pro studium totalitních režimů (ÚSTR) ve spolupráci s Muzeem Policie České republiky pořádá odbornou konferenci s názvem „80 let od vzniku Sboru národní bezpečnosti (SNB)“. Konference se uskuteční v pondělí 15. září 2025 v prostorách Muzea Policie ČR v Praze a bude věnována vývoji SNB od jeho založení v roce 1945 až po zánik bezpečnostního aparátu po roce 1990. Odbornými garanty konference jsou historikové Milan Bárta a Libor Svoboda. Konference je určena historikům, archivářům, studentům a všem zájemcům o danou oblast.

Společná iniciativa ÚSTR a Muzea Policie ČR má za cíl otevřít mezioborovou odbornou diskusi a nabídnout nový pohled na působení této klíčové instituce poválečného Československa. Konference s názvem *80 let od vzniku SNB* tematicky propojí otázky institucionálního vývoje, politických souvislostí, každodenní policejní praxe i společenských dopadů fungování SNB.

„Téma Sboru národní bezpečnosti je stále historicky i společensky živé. Vedle notoricky známé represivní složky je důležité zkoumat i každodenní agendu SNB – od kriminální a pořádkové služby po správní agendu, které zasahovaly do života milionů lidí. Konference nabídne komplexní pohled na činnost SNB a její proměny v čase,“ říká **historik Ústavu pro studium totalitních režimů Milan Bárta**.

„O Sboru národní bezpečnosti se často mluví jen jako o nástroji politické represe. Naším cílem je nabídnout hlubší analýzu jeho vnitřního fungování a ukázat, jak jeho každodenní činnost ovlivňovala životy obyčejných lidí – od byrokratické agendy přes kontrolu hranic až po zásahy proti kriminalitě,“ doplňuje **historik Libor Svoboda (ÚSTR)**.

HISTORICKÝ KONTEXT VZNIKU SNB

Sbor národní bezpečnosti vznikl v květnu 1945 jako jednotná ozbrojená složka podřízená ministerstvu vnitra, která nahradila do té doby nejednotný systém četnictva, policie a dalších bezpečnostních struktur. Hned od svého počátku byl SNB politicky silně formován: jeho vedení a personální složení odrážely nové mocenské poměry po osvobození Československa. V následujících letech sehrál klíčovou roli při upevňování moci Komunistické strany Československa, zejména po únoru 1948. Vedle kriminalistické a pořádkové činnosti vykonával také zpravodajskou, represivní a dohledovou funkci a stal se jedním z hlavních nástrojů politického útlaku.

ŽENY VE SNB: IDEOLOGIE A REALITA

Konference se zaměří nejen strukturálními a ideologickými proměnami SNB, ale i každodenní praxí, která formovala kontakt mezi státem a obyvatelstvem. Jeden z tematických bloků se zaměří na dosud málo zpracovanou problematiku postavení žen ve Sboru národní bezpečnosti – od jejich náboru a výcviku až po skutečné možnosti uplatnění v různých útvarech.

BOJ PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU A DROGÁM

Další část programu se bude věnovat tomu, jak SNB čelil rostoucím hrozbám organizovaného zločinu a rozmáhající se drogové kriminalitě v 70. a 80. letech. Téma boje proti drogám bude nahlíženo nejen z hlediska represivního aparátu, ale i v rámci snah o prevenci a mezinárodní spolupráci, která narážela na politická omezení tehdejšího režimu.

SNB V MÉDIÍCH A PROPAGANDĚ

Zvláštní pozornost bude rovněž věnována obrazu SNB v tehdejších médiích a oficiální propagandě. Příspěvky se zaměří na analýzu časopisů jako byly Bezpečnost či Signál, stejně jako na filmové a televizní reprezentace, které měly formovat důvěru veřejnosti a budovat obraz SNB jako neúnavného ochránce klidu a pořádku – často v kontrastu s realitou každodenní policejní praxe.

„Spolupráce Muzea Policie a ÚSTR na této konferenci je logickým vyústěním našeho dlouhodobého zájmu o dokumentaci, výzkum a otevřenou prezentaci historie bezpečnostních složek. Věříme, že společně vytvoříme prostor pro odbornou výměnu názorů a rozšíříme veřejné porozumění jedné z nejzásadnějších institucí poválečné éry,“ uzavřel **Radek Galaš, ředitel Muzea Policie ČR.**

Přednášky jsou rozděleny do tematicky zaměřených panelů, které budou sestaveny podle přijatých příspěvků. Délka jednotlivých referátů by neměla přesáhnout 15 minut. V plánu je také vydání kolektivní monografie z vybraných příspěvků.

ZÁKLADNÍ INFORMACE:

Název akce: 80 let od vzniku SNB – odborná historická konference

Termín a místo konání: 15. září 2025, 9:00–16:00, Muzeum Policie ČR, Ke Karlovu 453/1, Praha 2

TEMATICKÉ OKRUHY (VÝBĚR):

- Vývoj bezpečnostního aparátu do roku 1945 a vznik SNB
- Postavení SNB v rámci ministerstva vnitra a řízení bezpečnosti ze strany KSČ
- Právní rámec činnosti SNB
- Proměny veřejné bezpečnosti a státní bezpečnosti
- Kriminální a dopravní služba, cizinecká agenda

- Boj s organizovaným zločinem, pašováním a drogami
- Kriminalita mládeže a prevence
- SNB v médiích a oficiální propagandě
- Represe, dozor nad obyvatelstvem a politické zneužívání SNB
- Trestná činnost samotných příslušníků SNB
- Působení československých bezpečnostních struktur ve vztahu k zemím třetího světa

www.ustrcr.cz

www.muzeumpolice.cz

MEDAILONKY GARANTŮ KONFERENCE

PhDr. Milan Bárta, Ph.D., je historik specializující se na dějiny bezpečnostních složek komunistického režimu v Československu, zejména činnost Státní bezpečnosti (StB) a dalších složek Sboru národní bezpečnosti (SNB). V Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR) působí od jeho vzniku v roce 2008 a dlouhodobě se věnuje výzkumu represivních struktur, jejich personálním vazbám, metodám práce a mezinárodním kontextům. Zaměřuje se rovněž na politické procesy, problematiku pronásledování duchovních, církví a politické opozice. V minulosti se podílel na ediční činnosti ÚSTR (např. publikace k bezpečnostní problematice a databázím spolupracovníků StB), pravidelně vystupuje na domácích i mezinárodních vědeckých konferencích a spolupracuje s médii na popularizaci moderních dějin. Je rovněž spoluautorem několika odborných knih a dokumentárních projektů. Milan Bárta je odborným garantem řady výstav, odborných kolokvií a projektů zaměřených na výzkum činnosti represivních aparátů komunistického státu a jejich dědictví po roce 1989. V současnosti se věnuje přípravě kolektivní monografie k dějinám SNB a působí jako spoluorganizátor konference k 80. výročí jeho vzniku.

Mgr. Libor Svoboda, Ph.D., je historik specializující se na soudobé dějiny Československa, především na období komunistické diktatury a jejího rozpadu v 80. letech 20. století. Působí v Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR), kde se zaměřuje na výzkum represí, politických procesů, občanského odporu a přechodu k demokratickému zřízení.

Mezi jeho odborné zájmy patří rovněž srovnávací pohled na vývoj v zemích východní Evropy. Vědecky i pedagogicky se angažuje na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, kde přednáší moderní dějiny Československa a dějiny východní Evropy. Je spoluautorem řady odborných publikací, výstav i vzdělávacích projektů zaměřených na období tzv. třetí republiky (1945–1948), na mechanismy fungování komunistického režimu a na problematiku postkomunistické transformace. Významnou součástí jeho práce je snaha o popularizaci moderních dějin a propojení akademického výzkumu s veřejným prostorem, mimo jiné prostřednictvím regionálních projektů a výukových aktivit pro školy i širší veřejnost. Spolu s Milanem Bárto je rovněž spoluorganizátorem konference „80 let od vzniku Sboru národní bezpečnosti (SNB)“.

SLEDUJTE NÁS DÁLE NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH:

[Facebook](#)[X \(Twitter\)](#)[Youtube](#)[Instagram](#)

MUZEUM POLICIE ČR je organizační složkou státu. Bylo zřízeno Ministerstvem vnitra ČR v roce 1990. Expozice muzea vychází obsahově z existence, činnosti a vývoje bezpečnostních sborů a složek na území našeho státu od roku 1918 do současnosti. Prezentuje problematiku dopravní a letecké služby, cizinecké policie a speciálních policejních složek. Disponuje tematickými sály (kriminalistika a známé kriminalistické případy včetně předmětů doličnických. V 1. patře muzea jsou pořádány výstavy, mimo sbírkotvorné a dokumentační činnosti se muzeum věnuje i činnosti preventivní a výchovné. V rámci prevence pořádá muzeum ve spolupráci s odborníky z řad policie ČR a dalších institucí besedy na téma prevence patologických jevů. Muzeum se dlouhodobě věnuje i prevenci provozu na pozemních komunikacích, od jara do podzimu probíhá výuka dopravní výchovy na dětském dopravním hřišti, které je součástí zahradní expozice. Ředitelem Muzea Policie ČR je Radek Galaš. www.muzeumpolicie.cz

ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ (ÚSTR) je organizační složkou státu, do jehož činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona. (Činnost a poslání ÚSTR jsou ukotveny Zákonem o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek 181/2007 Sb. ze dne 8. 6. 2007). Definuje se jako paměťová instituce zkoumající dobu nacistické okupace 1939–45 a dobu komunistické nadvlády 1948–1989. Poskytuje veřejnosti výsledky své činnosti, zejména zveřejňuje informace o době nadvlády, o období komunistické totalitní moci, o činech a osudech jednotlivců, vydává a šíří publikace, pořádá výstavy, semináře, odborné konference a diskuse. Spolupracuje s vědeckými, kulturními, vzdělávacími a dalšími institucemi za účelem výměny informací a zkušeností v odborných otázkách, stejně tak se zahraničními institucemi a osobami, které mají obdobné zaměření. Podřízenou organizací ÚSTR je **Archiv bezpečnostních složek (ABS)**, který spravuje veškeré písemnosti všech bezpečnostních složek z doby nacismu i komunismu, tedy nejenom Státní bezpečnosti, ale i Veřejné bezpečnosti, civilní a vojenské rozvědky. Ředitelem Ústavu pro studium totalitních režimů je Ladislav Kudrna. www.ustrcr.cz

KONTAKT PRO NOVINÁŘE:

Petra Jungwirthová, vedoucí odd. komunikace/ tisková mluvčí

M: 770 172 146

EM: press@ustrcr.cz